

<p>Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid</p>
--

IVC/KSZG/20/056

BERAADSLAGING NR. 13/058 VAN 4 JUNI 2013, GEWIJZIGD OP 3 MEI 2016, 6 JUNI 2017, 3 JULI 2018 EN 4 FEBRUARI 2020, MET BETREKKING TOT DE UITWISSELING VAN PERSOONSgegevens TUSSEN HET RIJKSINSTITUUT VOOR DE SOCIALE VERZEKERINGEN DER ZELFSTANDIGEN (RSVZ), DE SOCIALE VERZEKERINGSFONDSEN VOOR ZELFSTANDIGEN, DE ALGEMENE DIRECTIE ZELFSTANDIGEN VAN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENST SOCIALE ZEKERHEID EN DE PROGRAMMATORISCHE OVERHEIDSDIENST MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE VIA DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID IN HET KADER VAN HET ONDERZOEK VAN DE KREDIETWAARDIGHEID EN VAN DE EVALUATIE VAN DE BEHOEFTE VAN BEPAALDE PERSONEN EN IN DE STRIJD TEGEN SOCIALE FRAUDE EN FICTIEVE AANSLUITINGEN ALS ZELFSTANDIGE

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, inzonderheid op artikel 15, § 1;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, in het bijzonder artikel 114;

Gelet op de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG*, in het bijzonder artikel 97;

Gelet op de aanvragen van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) van 2 mei 2013, 7 april 2016, 25 april 2017, 11 juni 2018 en 20 november 2019;

Gelet op de rapporten van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid van 7 mei 2013, 11 april 2016, 8 mei 2017, 13 juni 2018 en 10 januari 2020;

Gelet op het verslag van de heer Bart Viaene.

A. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. Het RSVZ, de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen en de Algemene Directie Zelfstandigen van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid vragen de toegang tot de multifunctionele attesten van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW) bij de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, met de bedoeling om over voldoende officiële recente informatie te beschikken voor een analyse van de kredietwaardigheid en de behoeften van bepaalde personen en in de strijd tegen sociale fraude. Zij willen tevens de wijzigingen van die multifunctionele attesten (de zogenaamde mutaties) ontvangen om in voorkomend geval zo snel mogelijk de juiste beslissingen over de betrokkenen te treffen.
2. Deze informatie is immers noodzakelijk opdat de voormelde instellingen bevoegd voor het sociaal statuut van de zelfstandigen beslissingen zouden kunnen nemen met betrekking tot het sociaal statuut van de zelfstandigen (onderzoek naar de kredietwaardigheid, bijdragevrijstelling, verzaking van verhogingen, verzaking of herschikking van de inning van de bijdragen, verzekering tegen het faillissement, recht op kinderbijslag, onderzoek naar fictieve aansluiting, toegelaten activiteit na de pensioenleeftijd, enz.). Voor deze instanties is het aldus belangrijk om te weten of het OCMW een financiële hulp toekent. Ze moeten ook de periode kennen waarin voormelde hulp wordt toegekend (begin- en einddatum van het attest).
3. Dankzij deze toegang (en de mededeling van de mutaties) zou de werklust van de dossierbeheerders eveneens kunnen worden verminderd omdat de gegevens van de OCMW's voortaan elektronisch zouden worden geraadpleegd/meegedeeld in plaats van per brief te worden aangevraagd.
4. Deze aanvraag beoogt aldus twee doelstellingen: enerzijds de analyse van de kredietwaardigheid en de evaluatie van de behoeften en anderzijds de strijd tegen sociale fraude maar enkel door het RSVZ en de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen.
5. Volgens de rechtsleer van het RSVZ kan een persoon als niet kredietwaardig of als hulpbehoevend worden beschouwd wanneer hij een steun krijgt van het OCMW. Dankzij de raadpleging van de multifunctionele attesten zouden het RSVZ, de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen en de Algemene Directie Zelfstandigen van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid kunnen vernemen of een zelfstandige al dan niet een financiële steun heeft gekregen van het OCMW gedurende een bepaalde periode en zouden zij de nodige conclusie kunnen trekken met betrekking tot diens eventuele insolventie.
6. Het RSVZ kent tevens bepaalde verzakingen aan verhogingen toe aan personen in welbepaalde situaties waarover geval per geval wordt beslist. Het RSVZ beschouwt deze gevallen als behartenswaardig. In zijn rechtsleer kent het RSVZ automatisch dit statuut toe aan personen die daadwerkelijk hulp van het OCMW ontvangen en ook aan personen die een leefloon ontvangen.

7. Het tweede doeleinde, namelijk het doeleinde van strijd tegen sociale fraude, moet ruim worden geïnterpreteerd aangezien ze verschillende behoeften omvat. Deze hebben betrekking op de rechten verbonden aan de sector van de zelfstandigen inzake kinderbijslag, fictieve aansluiting, toegelaten activiteit na de pensioenleeftijd, inning van de bijdragen of inzake verzekering tegen het faillissement. Dit tweede doeleinde betreft echter enkel het RSVZ en de sociale verkeringsfondsen voor zelfstandigen.
8. Deze doeleinden berusten op de volgende wettelijke basis:
 - de artikelen 10, § 2, 5°, 17 en 48 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen;
 - artikel 9, 4de lid, van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van voormeld koninklijk besluit nr. 38;
 - artikel 12 van het koninklijk besluit van 6 juli 1997 tot uitvoering van het koninklijk besluit van 18 november 1996 houdende invoering van een sociale verzekering ten gunste van zelfstandigen, in geval van faillissement, en van gelijkgestelde personen, met toepassing van de artikelen 29 en 49 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels;
 - artikel 7 van het koninklijk besluit van 27 april 1976 tot aanvulling van het koninklijk besluit van 8 april 1976 houdende regeling van de gezinsbijslag ten voordele van de zelfstandigen;
 - artikel 149 van het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.
9. De aanvraag tot mededeling van de persoonsgegevens is bovendien gebaseerd op de artikelen 23 en 23bis van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen. Krachtens die artikelen zijn de openbare besturen en de openbare instellingen zoals de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie en de OCMW's verplicht om aan de ambtenaren van het RSVZ alle nodige inlichtingen mee te delen en inzage te verlenen in gelijk welke informatiedrager met het oog op de toepassing van het sociaal statuut der zelfstandigen.
10. De raadplegingsaanvragen zouden plaatsvinden tussen het RSVZ en de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie met tussenkomst van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid die zou instaan voor de integratiecontroles. De aanvragen zouden vervolgens worden doorgestuurd naar de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen en naar de Algemene Directie Zelfstandigen van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid. Ook de wijzigingen van de persoonsgegevens in kwestie zouden ter beschikking worden gesteld.
11. De bedoeling is te achterhalen of een zelfstandige een financiële steun van een OCMW heeft gekregen gedurende een bepaalde periode. In het verzoek van het RSVZ zouden naast een aantal administratieve gegevens de volgende

persoonsgegevens worden opgenomen: het INSZ van de sociaal verzekerde en de raadplegingsperiode met de begindatum en eventueel de einddatum¹.

12. Het antwoord zou de volgende persoonsgegevens omvatten: het INSZ van de sociaal verzekerde, de begindatum van het attest, de einddatum van het recht en het ondernemingsnummer van het OCMW om het OCMW van uitgifte te achterhalen en om eventueel met het OCMW contact te kunnen opnemen.
13. De inspectiedienst van het RSVZ wil de persoonsgegevens in kwestie ook kunnen raadplegen door middel van de webtoepassing DOLSI, in het kader van de strijd tegen de fictieve aansluitingen bij het sociaal statuut van de zelfstandigen. Hij moet daarbij worden beschouwd als een gebruiker van het eerste type (inspectiedienst) in de zin van de aanbeveling nr. 12/01 van 8 mei 2012 van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid. De toegang zou gelden voor de sociaal controleurs en inspecteurs van de directie Eerlijke Concurrentie. Overigens maakt de inspectiedienst van het RSVZ momenteel al gebruik van de webtoepassing DOLSI om andere persoonsgegevensbanken uit het netwerk van de sociale zekerheid te raadplegen (zie daartoe beraadslaging nr. 13/20 van 5 maart 2013, gewijzigd op 7 juni 2016 en op 3 juli 2018).
14. Het RSVZ en de overige actoren van de zelfstandigensector (dat zijn de socialeverzekeringfondsen voor zelfstandigen en de Algemene Directie Zelfstandigen van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid) willen de persoonsgegevens van de OCMW's ook aanwenden om de toepasselijke regels inzake de verzekeringsplicht te bepalen, om het nodige toezicht te verrichten en om de vereiste support te waarborgen.
15. In het kader van zijn opdracht moet het RSVZ bij de behandeling van internationale dossiers kunnen bepalen welke regelgeving met betrekking tot de verzekeringsplicht er van toepassing is op de zelfstandige en een globaal zicht van zijn professionele situatie op internationaal niveau (inclusief de Belgische situatie) kunnen hebben. In het kader van de administratieve ondersteuning aan buitenlandse autoriteiten moet nuttige informatie meegedeeld kunnen worden, in het bijzonder over eventuele invorderingen. De socialeverzekeringfondsen voor zelfstandigen en de Nationale Hulpkas willen de persoonsgegevens raadplegen in kader van het beheer van de socialezekerheidsdossiers.
16. De minister van Middenstand oefent, met de tussenkomst van de Algemene Directie Zelfstandigen van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid, de administratieve voogdij (en dus de controle) over de socialeverzekeringfondsen voor zelfstandigen uit. De dienst Inspectie van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid voert deze controle uit op alle aspecten inzake het beheer van de socialezekerheidsdossiers, zoals die behandeld worden bij de verschillende socialeverzekeringfondsen voor zelfstandigen. Deze taak omvat het al dan niet valideren van bepaalde beslissingen,

¹ Bij gebrek aan einddatum wordt in het antwoord de einddatum van het recht op financiële steun opgenomen die meestal in de toekomst ligt.

onder meer over de gegrondheid van de inkohiering van sociale bijdragen, en het controleren van eventuele beslissingen over de oninvorderbaarheid na de beoordeling van de insolventie van de zelfstandige. De federale overheidsdienst Sociale Zekerheid moet voor het verrichten van die taak dezelfde persoonsgegevens kunnen raadplegen als de socialeverzekeringsfondsen voor zelfstandigen.

17. Voorts moet het RSVZ ook support bieden aan de verschillende actoren van de zelfstandigensector. Die taak heeft betrekking op het verlenen van verschillende vormen van ondersteuning in het kader van de informatieveiligheid, voor het beheren van de toepassingen voor de consultatie van persoonsgegevens, het verhelpen van technische problemen,...
18. De door het RSVZ geraadpleegde gegevens zouden tot 10 jaar in het verleden kunnen teruggaan. Hierdoor zouden de dossiers kunnen worden verwerkt die op een langere periode betrekking hebben, onder meer wanneer de beslissing van het RSVZ van de beslissing van een andere instelling afhangt, bijvoorbeeld in het geval van een gerechtelijke procedure.
19. Ten slotte wil het RSVZ de persoonsgegevens van de multifunctionele attesten kunnen combineren met de eigen persoonsgegevens om de personen die zich fictief aansluiten als zelfstandige voor het bekomen van maatschappelijke hulp snel en efficiënt op te sporen en om de nodige maatregelen te nemen jegens hen. Het betreft personen die gedurende een bepaalde periode financiële steun of hulp van een OCMW krijgen of hebben gekregen en in de hoedanigheid van zelfstandige bij een socialeverzekeringsfonds voor zelfstandigen zijn of waren aangesloten.
20. In de huidige maatschappelijke context blijkt de mogelijkheid om de persoonsgegevens van de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie *ad hoc* te raadplegen, met de tussenkomst van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, voor het RSVZ onvoldoende om doeltreffend te kunnen optreden tegen de fictieve aansluitingen en de sociale fraude in het sociaal statuut. Het RSVZ wil daarom bepaalde persoonsgegevens van de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie verwerken in een datawarehouse. De problematiek van de fictieve aansluitingen betreft de niet-Belgische Europese onderdanen die zich als zelfstandige bij een socialeverzekeringsfonds voor zelfstandigen aansluiten zonder dat zij in werkelijkheid een beroepsactiviteit uitoefenen of de intentie hebben om dat te doen. Zij gebruiken het sociaal statuut van de zelfstandigen om volgens de wet van 15 december 1980 *betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen* het verblijfsrecht van meer dan drie maanden te bekomen en kunnen zich daarna ook tot het OCMW wenden. Vermits de toekenning van voordelen op basis van de wet van 26 mei 2002 *betreffende het recht op maatschappelijke integratie* (zoals het leefloon) een belangrijk element in de strijd tegen de fictieve aansluitingen in het sociaal statuut van de zelfstandigen is, wil het RSVZ, aanvullend bij de hogervermelde doeleinden, overgaan tot het opsporen van zelfstandigen die onterecht sociale voordelen (blijven) genieten.

21. De volgende persoonsgegevens zouden worden verwerkt: het INSZ van de betrokkene, de datum van de creatie van het elektronisch bericht, het nummer en de aard van het attest, de begindatum en einddatum van het attest, de begindatum en einddatum van het recht en het ondernemingsnummer van het OCMW dat het attest uitgeeft. De verwerking zou worden verricht door de bevoegde medewerkers van de directie Eerlijke Concurrentie, ondersteund door de informaticadienst en de dienst informatiebeheer. De persoonsgegevens die voortkomen uit de verwerkingen in het datawarehouse zouden niet langer worden bewaard dan noodzakelijk voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

B. BEHANDELING VAN DE AANVRAAG

22. Het betreft een mededeling van persoonsgegevens tussen het RSVZ, de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen, de Algemene Directie Zelfstandigen van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid en de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie waarvoor krachtens artikel 15, § 1, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid een beraadslaging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité vereist is.
23. Volgens de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* moeten persoonsgegevens worden verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen ze vervolgens niet verder worden verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is (beginsel van doelbinding), moeten ze toereikend en ter zake dienend zijn en beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (beginsel van minimale gegevensverwerking), moeten ze worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de geldende doeleinden noodzakelijk is (beginsel van opslagbeperking) en moeten ze met passende technische of organisatorische maatregelen zodanig worden verwerkt dat een passende beveiliging gewaarborgd is en dat ze onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (beginsel van integriteit en vertrouwelijkheid).
24. De mededeling beoogt een gerechtvaardigd doeleinde, met name de realisatie van hun opdrachten inzake de strijd tegen sociale fraude of de vaststelling van de insolvabiliteit of van de behoeften van een persoon door het RSVZ, de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen en de Algemene Directie Zelfstandigen van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid, enkel wat het tweede doeleinde betreft. De actoren van de zelfstandigensector willen de persoonsgegevens van de OCMW's ook aanwenden om de toepasselijke regels inzake de verzekeringsplicht te

bepalen, om het nodige toezicht te verrichten en om de vereiste support te waarborgen.

25. Met toepassing van artikel 5bis van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* zou het RSVZ ook overgaan tot de tijdelijke verzameling van persoonsgegevens van de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie in een eigen datawarehouse in het kader van het opsporen van personen die zich fictief aansluiten als zelfstandige om een verblijfsrecht en bepaalde andere rechten (zoals de maatschappelijke hulp) te verkrijgen. Het RSVZ onderzoekt immers of aanvragen tot aansluiting door onderdanen van de Europese Unie al dan niet berusten op een reële activiteit als zelfstandige en het verzamelt daartoe de nodige inlichtingen door het raadpleging van allerlei databanken en het verrichten van onderzoeken ter plaatse anderzijds. Het RSVZ dient steeds bijzondere aandacht te besteden aan de actualisering van diens inschrijvingen in het verwijzingsrepertorium van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om te waarborgen dat het van de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie enkel persoonsgegevens ontvangt met betrekking tot sociaal verzekerden die wel degelijk (nog) zijn aangesloten als zelfstandige.
26. De persoonsgegevens die voortkomen uit de verwerkingen in het datawarehouse worden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, met een maximale bewaartermijn die één jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke behoren en, in voorkomend geval, de integrale betaling van alle verbonden bedragen niet mag overschrijden.
27. De verwerkingsverantwoordelijke stelt een lijst op van de categorieën van personen die de persoonsgegevens in het datawarehouse kunnen raadplegen, met een beschrijving van hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de beoogde gegevens, en houdt die ter beschikking van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Hij waakt erover dat de aangewezen personen er door een wettelijke of statutaire verplichting of door een evenwaardige contractuele bepaling toe gehouden zijn om het vertrouwelijk karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
28. De mee te delen persoonsgegevens zijn, uitgaande van het hogervermelde doeleinde, ter zake dienend en niet overmatig. Ze hebben enkel betrekking op de door die openbare overheden gekende personen. Bovendien betreft het uitsluitend persoonsgegevens die ze nodig hebben voor het vervullen van hun opdrachten en dit voor een duur die beperkt wordt tot 10 jaar.
29. De bewaringstermijn van de gegevens bedraagt 20 jaar om het RSVZ in staat te stellen een kopie van een element uit het dossier ter beschikking te stellen ingeval van beroep voor de rechtbanken.

- 30.** Overeenkomstig artikel 14 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wordt de mededeling van persoonsgegevens verricht via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.
- 31.** De sociaal controleurs en inspecteurs van de directie Eerlijke Concurrentie van het RSVZ kunnen de persoonsgegevens van de OCMW's raadplegen door middel van de webtoepassing DOLSIS, mits naleving van de bepalingen van de aanbeveling nr. 12/01 van 8 mei 2012 van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid (zij moeten dienaangaande worden beschouwd als gebruikers van het eerste type (inspectiediensten).
- 32.** De partijen moeten bij de verwerking van de persoonsgegevens rekening houden met de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG en de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Om deze redenen, besluit

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

dat de mededeling van persoonsgegevens door de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie aan het RSVZ, de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen en de Algemene Directie Zelfstandigen van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid (door middel van raadpleging en mededeling van mutaties) via de KSZ, in het kader van het onderzoek van de kredietwaardigheid en de evaluatie van de behoeften van bepaalde personen en van de strijd tegen sociale fraude en fictieve aansluitingen als zelfstandige, zoals in deze beraadslaging beschreven, is toegestaan mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming, in het bijzonder de maatregelen op het vlak van doelbinding, minimale gegevensverwerking, opslagbeperking en informatieveiligheid. De actoren van de zelfstandigensector mogen de persoonsgegevens ook aanwenden om de toepasselijke regels inzake de verzekeringsplicht te bepalen, om het nodige toezicht te verrichten en om de vereiste support te waarborgen.

Bart VIAENE

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).